

Załącznik nr 4 do uchwały.....  
Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego  
z dnia .....

## **OKREŚLENIE SPOSOBU SPORZĄDZANIA SPRAWOZDAŃ Z REALIZACJI DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH PRZEWIDZIANYCH W PROGRAMIE**

We wdrażaniu Programu ochrony powietrza istotna jest systematyczna kontrola przebiegu tego procesu oraz ocena stopnia realizacji zadań wyznaczonych w Programie, przy jednoczesnej ocenie stanu środowiska oraz kontroli przestrzegania prawa w zakresie ochrony środowiska

Poniżej przedstawiono rodzaje informacji i dokumentów proponowanych do kontroli i dokumentacji realizacji Programu wraz z projektem monitorowania skuteczności realizacji działań naprawczych. Wdrożenie tego systemu nastąpić powinno w przypadku konieczności wdrożenia działań naprawczych wskazanych w harmonogramie rzeczowo-finansowym.

Prezydent miasta zobowiązany jest do sporządzania sprawozdań z realizacji działań naprawczych w danym roku za rok poprzedni (począwszy od roku 2018 za rok 2017) i ich przekazywania w terminie do 30 kwietnia każdego roku do Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Sprawozdanie w zakresie działań związanych z redukcją emisji powierzchniowej z sektora komunalno-bytowego powinno obejmować wszystkie działania ujęte w harmonogramie rzeczowo-finansowym, które były realizowane w ramach systemu zachęt do wymiany indywidualnych systemów grzewczych w obiektach użyteczności publicznej, usług i handlu oraz budynkach mieszkalnych jedno- i wielorodzinnych. W sprawozdaniu z realizacji Programu należy przedstawić koszty podjętych działań, osiągnięty efekt ekologiczny, a także wskazać źródła ich finansowania, zgodnie ze wzorem, który został określony w tabelach poniżej.

Na podstawie przekazywanych sprawozdań z realizacji działań naprawczych, a także w oparciu o wyniki pomiarów zanieczyszczeń powietrza prowadzonych przez Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego dokonuje co 3 lata, szczegółowej oceny wdrożenia Programu ochrony powietrza.

*Tabela 1. Tabela z informacjami ogólnymi odnośnie jednostki przekazującej sprawozdanie z Programu ochrony powietrza<sup>1</sup>*

<b>Informacje ogólne na temat sprawozdania z realizacji programu ochrony powietrza</b>		
<i>Lp.</i>	<i>Zawartość</i>	<i>Opis</i>
1	Rok sprawozdawczy	
2	Województwo	
3	Strefa	
4	Gmina	
5	Nazwa urzędu marszałkowskiego przejmującego sprawozdanie	
6	Nazwa urzędu przedstawiającego sprawozdanie	

<sup>1</sup> źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 września 2012 roku w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz. U. z 2012 r. poz. 1034)

Informacje ogólne na temat sprawozdania z realizacji programu ochrony powietrza		
Lp.	Zawartość	Opis
7	Adres pocztowy urzędu przedstawiającego sprawozdanie	
8	Nazwisko osoby do kontaktu	
9	Numer służbowego telefonu osoby do kontaktu	
10	Numer służbowego faksu osoby do kontaktu	
11	Służbowy adres e-mail osoby do kontaktu	
12	Uwagi	

Tabela 2. Wzór tabeli do rocznego sprawozdania w zakresie działań związanych z redukcją emisji powierzchniowej<sup>2</sup>

Zestawienie działań naprawczych				
lp.	zawartość	opis		
1	kod działania naprawczego	<i>podać kod zadania zgodnie z harmonogramem (każdemu kodowi odpowiada jedna kolumna tabeli sprawozdawczej)</i>		
2	nazwa działania naprawczego	<i>podać nazwę zadania zgodnie z harmonogramem</i>		
3	kod sytuacji przekroczenia	Kp15mWIPM10a01, Kp15mWIPM10d01		
4	krótki opis prowadzonych działań	<i>krótko opisać rodzaj prowadzonych działań inwestycyjnych lub modernizacyjnych i ich wpływ na wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza</i>		
5	nazwa i kod strefy	miasto Włocławek, PL0403		
6	obszar, lokalizacja	<i>podać dokładny adres, nazwę gminy, gdzie zostało przeprowadzone działanie naprawcze podać opis i opracowanie graficzne w formie mapy (jako załącznika) z zaznaczonym obszarem, na którym leżą źródła emisji uwzględnione w działaniach naprawczych</i>		
7	termin zastosowania działania	<i>podać datę rozpoczęcia i zakończenia działania</i>		
8	skala czasowa osiągnięcia redukcji stężenia	<i>podać określenie skali czasowej działań naprawczych:</i> – krótkoterminowe, – średniookresowe (ok. jednego roku), – długoterminowe		
9	kategoria źródeł emisji, której dotyczy działanie naprawcze	<i>podać kategorię źródeł emisji poddanych działaniom naprawczym:</i> – przemysł (w tym wytwarzanie ciepła i energii elektrycznej), – rolnictwo, – źródła związane z handlem i mieszkalnictwem, – inne (powinno zostać objaśnione w pozycji "uwagi")		
informacje szczegółowe:				
10	ilość zlikwidowanych tradycyjnych pieców węglowych i powierzchnia użytkowa lokali [m <sup>2</sup> ]	<i>podać ilość zlikwidowanych starych kotłów węglowych lub pieców kaflowych oraz na jakiej powierzchni użytkowej [m<sup>2</sup>] zlikwidowano stare źródła na paliwo stałe</i>		
11	moc cieplna [MW]	<i>w przypadku likwidacji kilku źródeł podać sumaryczną moc cieplną</i>		
12	<table border="1"> <tr> <td> <p>w tym wymienione na następujące źródła: powierzchnia użytkowa lokalu</p> </td> <td> <p>sieć cieplna, pompy ciepła, ogrzewanie: elektryczne, gazowe lub olejowe</p> <p>węglowe z automatycznym zasilaniem; kotły na pelety zasilane automatycznie</p> </td> </tr> </table>	<p>w tym wymienione na następujące źródła: powierzchnia użytkowa lokalu</p>	<p>sieć cieplna, pompy ciepła, ogrzewanie: elektryczne, gazowe lub olejowe</p> <p>węglowe z automatycznym zasilaniem; kotły na pelety zasilane automatycznie</p>	<i>podać we właściwym wierszu powierzchnię użytkową lokalu lub budynku, w którym dokonano zmiany sposobu ogrzewania</i>
<p>w tym wymienione na następujące źródła: powierzchnia użytkowa lokalu</p>	<p>sieć cieplna, pompy ciepła, ogrzewanie: elektryczne, gazowe lub olejowe</p> <p>węglowe z automatycznym zasilaniem; kotły na pelety zasilane automatycznie</p>			

<sup>2</sup> źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 września 2012 roku w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz. U. z 2012 r. poz. 1034)

Zestawienie działań naprawczych			
lp.	zawartość		opis
	[m <sup>2</sup> ]	inne	
13	alternatywne lub odnawialne źródło ciepła [m <sup>2</sup> ]		<i>podać powierzchnię użytkową lokalu lub budynku, w którym zastosowano alternatywne lub odnawialne źródła energii cieplnej</i>
14	termomodernizacja - powierzchnia użytkowa lokalu [m <sup>2</sup> ]		<i>podać powierzchnię użytkową lokalu lub budynku, w którym dokonano termomodernizacji</i>
15	sposób przeprowadzenia termomodernizacji		<i>opisać jaki był jej zakres termomodernizacji: - docieplenie ścian - docieplenie dachu - wymiana okien</i>
16	osiągnięty efekt ekologiczny redukcja emisji zanieczyszczeń [kg/rok]		<i>podać efekt ekologiczny (czyli jakie zanieczyszczenia zostały zredukowane oraz wielkość redukcji ich emisji) w rozbiciu na poszczególne działania osobno dla wymiany urządzeń grzewczych i dla termomodernizacji wykorzystując wskaźniki efektu ekologicznego podane w tabeli 4</i>
17	poniesione koszty łącznie [zł/rok]		<i>podać koszty sumaryczne poniesione na realizację zadania</i>
18	sposób finansowania		<i>wskazać źródła finansowania działania, uwzględniając uzyskane dofinansowanie wraz z podaniem źródła dofinansowania</i>
19	wielkość dofinansowania		<i>podać wielkości dofinansowania</i>
20	uwagi		

Tabela 3. Wzór tabeli do rocznego sprawozdania w zakresie pozostałych działań ujętych w harmonogramie rzeczowo-finansowym<sup>3</sup>

Zestawienie działań naprawczych			
lp.	zawartość		opis
1	kod działania naprawczego		<i>podać kod zadania zgodnie z harmonogramem (każdemu kodowi odpowiada jedna kolumna tabeli sprawozdawczej)</i>
2	nazwa działania naprawczego		<i>podać nazwę zadania zgodnie z harmonogramem</i>
3	kod sytuacji przekroczenia		Kp15mWIPM10a01, Kp15mWIPM10d01
4	krótki opis prowadzonych działań		<i>krótko opisać rodzaj prowadzonych działań w ramach realizacji konkretnego zadania wskazanego w harmonogramie</i>
5	nazwa i kod strefy		miasto Włocławek, PL0403
6	obszar, lokalizacja		<i>podać nazwę gminy, miejsce lokalizacji działań; podać opis i opracowanie graficzne w formie mapy (jako załącznika) z zaznaczonym obszarem, na którym leżą źródła emisji uwzględnione w działaniach naprawczych</i>
7	termin zastosowania działania		<i>podać datę rozpoczęcia i zakończenia działania</i>
8	skala czasowa osiągnięcia redukcji stężenia		<i>podać określenie skali czasowej działań naprawczych: - krótkoterminowe, - średniookresowe (ok. jednego roku), - długoterminowe</i>
9	kategoria źródeł emisji, której dotyczy działanie naprawcze		<i>podać kategorię źródeł emisji poddanych działaniom naprawczym: - transport, - przemysł (w tym wytwarzanie ciepła i energii elektrycznej), - rolnictwo, - źródła związane z handlem i mieszkalnictwem, - inne (powinno zostać objaśnione w pozycji "uwagi")</i>
10	wskaźnik ilościowy realizacji działania naprawczego		<i>podać jaka ilość działań była zakładana w planach gminy (np. wymiana 10 autobusów, przeprowadzenie 10 kontroli) oraz ile udało się zrealizować</i>
11	poniesione koszty łącznie [zł/rok]		<i>podać koszty sumaryczne poniesione na realizację zadania</i>

<sup>3</sup> źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 września 2012 roku w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz. U. z 2012 r. poz. 1034)

Zestawienie działań naprawczych		
lp.	zawartość	opis
12	sposób finansowania	wskazać źródła finansowania działania, uwzględniając uzyskane dofinansowanie wraz z podaniem źródła dofinansowania
13	wielkość dofinansowania	podać wielkości dofinansowania
14	uwagi	

Efekt ekologiczny realizowanych działań w obszarach przekroczeń, w zakresie ograniczania emisji z indywidualnych systemów grzewczych, określić będzie można na podstawie wskaźników zamieszczonych w poniższej tabeli.

Tabela 4. Średnie wskaźniki efektu ekologicznego inwestycji dla pyłu zawieszonego PM10 związanych z ograniczeniem emisji z indywidualnych systemów grzewczych dla strefy miasto Włocławek<sup>4</sup>

lp.	rodzaj działania naprawczego	efekt ekologiczny - zmniejszenie emisji zanieczyszczeń [pyłu PM10]
		[kg/100m <sup>2</sup> *rok]
1	podłączenie do sieci ciepłej	48,71
2	wymiana ogrzewania węglowego na elektryczne	48,71
3	wymiana starych kotłów węglowych na nowe zasilane ręcznie	2,90
4	wymiana starych kotłów węglowych na nowe zasilane automatycznie	19,78
5	wymiana kotłów węglowych na kotły na biomasę zasilane ręcznie	-35,06
6	wymiana kotłów węglowych na kotły na biomasę zasilane automatycznie	19,78
7	wymiana kotłów węglowych na kotły na pelety zasilane automatycznie	39,55
8	wymiana ogrzewania węglowego na gazowe	48,65
9	wymiana ogrzewania węglowego na olejowe	48,26
10	wymiana ogrzewania węglowego na pompę ciepła	48,71
11	zastosowanie kolektorów słonecznych	3,75
12	termomodernizacja	14,61

Poniższa tabela przedstawia wskaźniki efektywności działań naprawczych związanych z ograniczeniem emisji liniowej.

Tabela 5. Wskaźniki kosztowe redukcji emisji liniowej<sup>5</sup>

lp.	działania naprawcze (redukcja emisji liniowej) poprzez	średnie koszty inwestycyjne		uzyskany efekt ekologiczny dla pyłu PM10	
1	czyszczenie ulic:				
	duże natężenie ruchu; czyszczenie 1 raz/tydzień	500	zł/km	170	[kg/km]
	średnie natężenie ruchu; czyszczenie 1 raz/miesiąc	200	zł/km	21	[kg/km]
2	modernizacja dróg (utwardzenie poboczy)	3 - 7	mln zł/km	177 kg/km	
3	budowa ścieżek rowerowych	61 tys. zł/km 110 tys. zł/km	(asfaltowa) (kostka betonowa)	10,8	[kg/km]

<sup>4</sup> źródło: opracowanie własne

<sup>5</sup> źródło: opracowanie własne na podstawie wskaźników Corinar - Peatch Roads, raporty z realizacji POP

## **OKREŚLENIE SPOSOBU SPORZĄDZANIA SPRAWOZDAŃ Z REALIZACJI PLANU DZIAŁAŃ KRÓTKOTERMINOWYCH**

Organy oraz instytucje uczestniczące w realizacji Planu Działań Krótkoterminowych są zobowiązane do przekazywania do zarządu województwa wszelkich informacji i dokumentów wykorzystywanych do kontroli i dokumentacji realizacji Planu, w celu wykonania i przekazania przez zarząd sprawozdania z realizacji Planu Działań Krótkoterminowych zgodnie z art. 94 ust. 2a ustawy Prawo ochrony środowiska. Wykonanie działań krótkoterminowych musi być dokumentowane przez podmioty i instytucje zobowiązane do ich realizacji w formie sprawozdań, które będą każdorazowo przekazywane do Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, w terminie do 30 kwietnia każdego roku za rok poprzedni.

Sprawozdania z realizacji działań krótkoterminowych powinny zawierać:

1. Termin wdrożenia działań (datę),
2. Termin zakończenia działań (datę),
3. Obszar jaki obejmują działania (np. ulice, dzielnice, nr szkoły, itp.),
4. Rodzaj podejmowanych działań i sposób ich wykonania,
5. Ograniczenia, sytuacje problemowe w trakcie realizacji działań,
6. W przypadku wykonywanych kontroli – liczba odbytych wizyt kontrolnych,
7. Liczba wystawionych pouczeń oraz mandatów.

## **SPIS TREŚCI**

OKREŚLENIE SPOSOBU SPORZĄDZANIA SPRAWOZDAŃ Z REALIZACJI DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH PRZEWIDZIANYCH W PROGRAMIE.....	1
OKREŚLENIE SPOSOBU SPORZĄDZANIA SPRAWOZDAŃ Z REALIZACJI PLANU DZIAŁAŃ KRÓTKOTERMINOWYCH.....	5

## **SPIS TABEL**

TABELA 1 TABELA Z INFORMACJAMI OGÓLNYMI ODNOŚNIE JEDNOSTKI PRZEKAZUJĄCEJ SPRAWOZDANIE Z PROGRAMU OCHRONY POWIETRZA.....	1
TABELA 2 WZÓR TABELI DO ROCZNEGO SPRAWOZDANIA W ZAKRESIE DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z REDUKCJĄ EMISJI POWIERZCHNIOWEJ .....	2
TABELA 3 WZÓR TABELI DO ROCZNEGO SPRAWOZDANIA W ZAKRESIE POZOSTAŁYCH DZIAŁAŃ UJĘTYCH W HARMONOGRAMIE RZECZOWO-FINANSOWYM.....	3
TABELA 4 ŚREDNIE WSKAŹNIKI EFEKTU EKOLOGICZNEGO INWESTYCJI DLA PYŁU ZAWIESZONEGO PM10 ZWIĄZANYCH Z OGRANICZENIEM EMISJI Z INDYWIDUALNYCH SYSTEMÓW GRZEWczyCH DLA STREFY MIASTO WŁOCŁAWEK.....	4
TABELA 5 WSKAŹNIKI KOSZTOWE REDUKCJI EMISJI LINIOWEJ .....	4